

Sosial boligpolitikk

Fagforbundet Nordland krever at det settes ned et utvalg for å se helhetlig på boligproblematikken i Norge.

Bolig er viktig for folks velferd. Den norske boligmodellen bygger på at folk skal kjøpe og eie egen bolig. 77% av husholdningene eier boligen de bor i. Men det er store økonomiske forskjeller i boligmarkedet, både geografisk og mellom enkelthusholdninger. De siste årene har boligprisene steget kraftig, og det er blitt vanskeligere for mange å etablere seg i sin egen bolig. Forskjellen mellom å eie og å leie egen bolig er i ferd med å bli en av de største ulikhetsfaktorene i samfunnet. Økte boligpriser har gjort det vanskeligere for mange – særlig unge – å etablere seg i egen bolig. Det har også ført til et høyt gjeldsnivå i norske husholdninger. I perioder av livet passer det best for mange å leie bolig. Men mange blir leietakere over lang tid selv om de ikke ønsker det, fordi utleieprisene er så høye at det blir vanskelig å spare nødvendig egenkapital til kjøp av egen bolig. I den fjerdedelen av husholdninger som har lavest inntekt, leier 52% bolig.

Standarden på utleieboliger varierer, slik at noen må bruke mer penger enn vanlig på oppvarming.

Dårligere levekår i leiemarkedet

Leieandelen er høyere jo lavere inntekt husholdningen har. Dette bidrar til at levekår jevnt over er dårligere i leiemarkedet. Følgende tall fra SSB er med på å dokumentere dette:

- 20 pst. av husholdningene som bor i leid bolig bor trangt, mens andelen trangbodde er 8 pst. i eide boliger.
 - Andelen som er plaget med fukt og råte er omtrent dobbelt så høy blant leietakere, sammenlignet med boligeiere. I 2017 hadde 8 pst. av leiere og 4 pst. av eiere dette problemet.
 - Mange utsatte grupper, dvs. personer med lav inntekt og mottakere av sosialhjelp og bostøtte leier bolig.
 - De som leier bolig, har oftere dårligere bostandard og bomiljø enn de som eier.
 - 56 pst. av leietakerne har høy boutgifts belastning (mer enn 25 pst. av inntekt etter skatt). For boligeiere er denne andelen 16 pst.
- Bostøtte er en viktig stønad for mange med lave inntekter og høye boutgifter. I dag er 9 av 10 bostøttemottakere leietakere.

Det foreslås at det settes ned et utvalg for å se på hele boligproblematikken i Norge.

Forslag til vedtak:

Sendes: LO, Fagforbundet sentralt, regjeringen og samarbeidspartier.